

Sử dụng phương pháp dạy học nhóm trong giờ học tiếng Anh

Nguyễn Thị Nga*

*ThS, Học viện An ninh nhân dân

Received: 20/8/2023; Accepted: 25/8/2023; Published: 10/9/2023

Abstract: Group teaching in English is an effective teaching method. Requires teachers to prepare and implement scientific implementation to bring high efficiency. Teachers play the role of organizing, directing, supervising, checking, evaluating and concluding learning issues.

Keywords: English; method; group teaching; teacher; pupil.

1. Đặt vấn đề

Trong thời đại ngày nay, khi khoa học kỹ thuật ngày càng phát triển thì yêu cầu làm việc theo nhóm là cần thiết hơn bao giờ hết. Đơn giản là vì không ai hoàn hảo, làm việc theo nhóm có thể tập trung những mặt mạnh của từng người và bổ sung, hoàn thiện cho nhau những điểm yếu. Người phương Tây luôn xem công việc và bạn bè là hai khía cạnh khác nhau, do đó trong khi làm việc họ rất thoải mái. Đối với chúng ta, khái niệm “**teamwork**” đã được nói đến nhiều nhưng nó vẫn chỉ được “nghe nói” chứ chưa được thực hiện theo đúng nghĩa. Trên thực tế chúng ta ít khi thành công trong những bài tập nhóm, thuyết trình, nghiên cứu với sự tham gia của nhiều thành viên, nhiều bộ phận chuyên biệt.

Trong đường hướng lấy người học làm trung tâm, việc lựa chọn phương pháp giảng dạy thường phức tạp hơn việc xây dựng các mục tiêu giảng dạy rất nhiều. Thông thường, giáo viên có thể tiến hành kiểu công việc này theo hai giai đoạn. Trong giai đoạn thứ nhất, giáo viên cần tìm kinh nghiệm của người học và các phương pháp học tập mà họ ưa thích để trên cơ sở đó, với kinh nghiệm sẵn có của mình, giáo viên có thể lựa chọn phương pháp giảng dạy phù hợp. Ở giai đoạn thứ hai, giáo viên cần thu hút sự tham gia tích cực của người học vào việc lập kế hoạch cho các chương trình học tập của họ. Công việc này có thể thực hiện được bằng cách khuyến khích người học suy nghĩ, tham gia vào các hoạt động học tập do giáo viên tổ chức một cách tích cực, chủ động và sáng tạo. Do đó việc tổ chức hoạt động học tập trong các giờ học nói chung và trong giờ học ngoại ngữ nói riêng có vai trò đặc biệt quan trọng và rất cần được giáo viên chú ý trong việc thiết kế chương trình, nội dung của bài giảng. Hình thức tổ chức lớp học phổ biến là làm việc theo nhóm (Groupwork) đang được sử dụng rộng rãi trong giảng dạy tiếng Anh hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đặc điểm của hình thức dạy học theo nhóm trong nhà trường

2.1.1. Dạy học theo nhóm nâng cao tính tương tác giữa các thành viên trong nhóm

Đây là yếu tố cơ bản của hoạt động nhóm, thường ở dạng “**face to face**” (tương tác mặt đối mặt). Nó có những tác động tích cực đối với người học như:

- Tăng cường động cơ học tập, làm nảy sinh những hứng thú mới
- Kích thích sự giao tiếp, chia sẻ tư tưởng, nguồn lực và cách giải quyết vấn đề
- Tăng cường các kỹ năng biểu đạt, phản hồi bằng các hình thức biểu đạt như lời nói, ánh mắt cử chỉ...
- Khích lệ mọi thành viên tham gia học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau, phát triển mối quan hệ gắn bó, quan tâm đến nhau

Điểm đặc trưng này của dạy học theo nhóm đòi hỏi bạn phải thiết kế nhiệm vụ cho nhóm, nhằm tạo ra sự tương tác trực tiếp giữa các thành viên trong nhóm.

2.1.2. Sự phụ thuộc giữa các thành viên trong nhóm

Các thành viên của nhóm cần nhận thức rằng họ cùng trong một nhóm và họ có sự phụ thuộc lẫn nhau. Cả nhóm phải cùng hoàn thành một nhiệm vụ chung, chính vì vậy, mỗi thành viên cần phải cố gắng hết sức mình, không phải chỉ vì thành tích cá nhân, mà còn vì thành công của cả nhóm_ cái được tạo nên từ sự cố gắng của từng người và trở thành niềm vui chung của tất cả. Họ gắn kết với nhau theo phương thức mỗi người cũng như toàn nhóm không thể thành công nếu mỗi thành viên không cố gắng hoàn thành trách nhiệm của mình. Làm thế nào để các thành viên trong nhóm phải phụ thuộc tích cực vào nhau là vấn đề mà bạn cần phải chuẩn bị trước khi thiết kế nhiệm vụ giao cho nhóm.

Để “Nâng cao hiệu quả hoạt động nhóm” trong

quá trình dạy học đòi hỏi người giáo viên phải nắm bắt các nguyên tắc chính của phương pháp dạy “tổ chức nhóm” và tìm tòi các thủ thuật, hoạt động dạy học theo quan điểm giao tiếp, phát huy tính tích cực của học sinh. Có thể thấy ưu điểm hoạt động nhóm như:

Thứ nhất, nó làm tăng sự tham gia của học sinh. Nếu một chủ đề trong lớp được 5 hay 6 nhóm thảo luận điều này có nghĩa là số lượng người nói và thời gian thảo luận được tăng lên từ năm đến sáu lần.

Thứ hai, thông thường học sinh thích hoạt động nhóm hơn là phải trả lời giáo viên trước lớp, vì các em có thể thể hiện quan điểm theo cách riêng mà không bị áp lực “sợ sai”.

Thứ ba, hoạt động này giải phóng giáo viên ra khỏi vai trò của người dạy, người sửa lỗi và người kiểm soát lớp học, tạo điều kiện cho học sinh phát huy khả năng giải quyết vấn đề.

Thứ tư, trong quá trình thảo luận học sinh có nhiều điều kiện để giúp đỡ và học hỏi lẫn nhau.

Tuy nhiên người giáo viên cần phân bổ thời gian hết sức khéo léo mới có thể hoàn thành tốt một bài giảng. Trong khi đó một số bài tập trong các đơn vị bài học có yêu cầu thảo luận nhóm với hướng dẫn sơ sai, khiến học sinh khó tìm thông tin và không định hướng được nội dung hoạt động, giáo viên mất thời gian để hướng dẫn. Nếu không tổ chức khéo sẽ mất thời gian cho việc thảo luận, và hoạt động nhóm trở nên bất hợp lý.

Vì vậy, giáo viên trước hết: cần nghiên cứu thật kỹ nội dung thảo luận, xác định rõ yêu cầu của bài tập; lập kế hoạch về cách tổ chức nhóm, phân công nhiệm vụ. Chia nhóm, phân công nhóm trưởng, số thành viên trong nhóm chia theo tỷ lệ học sinh khá, giỏi; yếu kém tương đối đồng đều, tạo cho học sinh thói quen tự xếp nhóm trong các tiết học sau; nghiên cứu tìm ra những câu hỏi phù hợp, có khả năng phát huy tính tư duy, sáng tạo của học sinh. Tránh những câu hỏi quá dễ hoặc quá khó; chuẩn bị phiếu học tập hoặc các câu hỏi yêu cầu học sinh thảo luận để phát cho các nhóm đối với những bài tập có yêu cầu đơn điệu.

Thứ nhất, giáo viên có điều kiện kiểm tra nhiều học sinh trong cùng một lúc với sự trợ giúp của học sinh khá giỏi, từ đó rút ngắn được thời gian kiểm tra phần thực hành của học sinh để dành thời gian cho những hoạt động khác.

Thứ hai, hầu hết học sinh có hứng thú với hoạt động nhóm và có thái độ tích cực trong hoạt động thảo luận, có khả năng tự tìm tòi, nghiên cứu để trao đổi, học sinh yếu kém không còn tự ti và ngại thảo

luận.

Thứ ba, trong quá trình kiểm tra bài cũ cho ta thấy đa số học sinh yếu kém đã có thể bắt kịp được những câu hỏi mà giáo viên đặt ra về kết quả thảo luận của tiết học trước.

Nếu chúng ta làm tốt việc thảo luận nhóm trong quá trình giảng dạy thì bài học sẽ hay và thú vị hơn rất nhiều, học sinh sẽ yêu thích học môn tiếng Anh hơn. Khi cách thức tổ chức hoạt động nhóm đạt hiệu quả cao sẽ góp phần nâng cao chất lượng bộ môn, đặc biệt với một môn được coi là rất khó này.

2.2. Các bước triển khai hoạt động nhóm trong giảng dạy tiếng Anh

Bước 1: Xác định mục tiêu bài học

Mục đích của giai đoạn này là định hướng hoạt động nhóm cho học sinh. Muốn vậy, giáo viên cần phải tiến hành việc xác định mục đích yêu cầu, nắm vững nội dung bài học, thiết kế các hoạt động của nhóm. Giai đoạn này có ý nghĩa định hướng. Vì vậy, chất lượng và tính hiệu quả của bài học phụ thuộc nhiều vào việc chuẩn bị bài học của giáo viên và học sinh. Trước hết giáo viên phải xác định những mục tiêu cơ bản về kiến thức, kỹ năng, thái độ mà học sinh cần phải đạt được sau bài học, những nội dung cơ bản mà học sinh cần phải nắm vững. Nếu xác định được đúng mục đích yêu cầu trọng tâm của bài học thì việc tổ chức hoạt động nhóm mới được tiến hành đúng hướng và đạt kết quả cao.

Bước 2: Lập kế hoạch tổ chức hoạt động nhóm

Việc lập kế hoạch tổ chức hoạt động nhóm có ý nghĩa rất quan trọng đối với việc nâng cao hiệu quả bài học. Trước hết, nó giúp giáo viên có thể chủ động trong tiến trình lên lớp, không bị sáo trộn hay phụ thuộc vào sự thay đổi của các điều kiện khách quan hay chủ quan, đảm bảo cho giờ học diễn ra theo đúng kế hoạch, đúng tiến độ thời gian. Việc lập kế hoạch còn giúp cho học sinh hoạt động có mục đích, có trọng tâm không sa vào những phần nội dung không cơ bản. Kế hoạch tổ chức cho học sinh hoạt động nhóm cần được thể hiện một cách chi tiết qua việc thiết kế giáo án. Bởi vì, giáo án là bản kế hoạch tổ chức và hướng dẫn các hoạt động dạy học cho một bài dạy cụ thể. Hơn nữa, trong giáo án GV cần phân định rõ tiến trình của bài học bằng những hoạt động của GV và HS, dự kiến phân bổ thời gian cho từng hoạt động, thiết kế các hoạt động của nhóm sao cho học sinh lĩnh hội tri thức một cách tích cực, chủ động. Bên cạnh việc soạn giáo án, kế hoạch tổ chức cho học sinh hoạt động nhóm cũng cần được thể hiện ở trong phiếu học tập cho học sinh. Trong phiếu học tập, giáo viên cần có những yêu cầu cụ thể,

với những câu hỏi khó cần hướng dẫn học sinh hoạt động đúng trong tâm và có thêm phần gợi ý. Về nội dung và hình thức các câu hỏi, bài tập nêu lên trong phiếu giao việc phải rõ ràng, mạch lạc và chính xác. Cần phải đa dạng hóa các dạng câu hỏi, bài tập dành cho nhiều loại nhóm khác nhau để thu hút sự chú ý của học sinh, đặc biệt câu hỏi phải phù hợp với trình độ nhận thức của các em.

Loại câu hỏi dành cho nhóm nhỏ: Thường là những câu hỏi kiểm tra kiến thức cũ, câu hỏi phát hiện. Loại câu hỏi dành cho nhóm nhỏ: Là những câu hỏi nêu vấn đề khó cần trao đổi bàn bạc, nhận thức, phân tích, đánh giá. Loại câu hỏi dành cho nhóm lớn: Đây là những câu hỏi mang tính tổng hợp, khái quát, mở rộng... cần huy động trí tuệ của nhiều người.

Bước 3: Thảo luận theo nhóm tại lớp

Đây là bước cơ bản, trọng tâm. Bởi vì, hiệu quả của giờ học phụ thuộc rất lớn vào hoạt động của giáo viên và học sinh ở bước này. - Công việc của giáo viên + Chia HS thành từng nhóm (nhóm nhỏ, nhóm vừa, hay nhóm lớn, tùy vào nội dung yêu cầu trong phiếu học tập) + Giao nhiệm vụ cho từng nhóm: GV có thể giao việc bằng phiếu học tập hoặc viết rõ yêu cầu của các nhóm lên bảng. Tùy vào nội dung của bài học mà các nhóm cùng thực hiện một nhiệm vụ hoặc mỗi nhóm đảm nhận một nhiệm vụ. + GV hướng dẫn cách làm việc cho mỗi nhóm + Quy định rõ thời gian làm việc cho từng nhóm. + Nêu yêu cầu và cách thức làm việc nhóm. + Nêu yêu cầu về cách thể hiện kết quả theo đúng nhiệm vụ đề ra: viết, vẽ... - Công việc của học sinh Dưới sự tổ chức, hướng dẫn của giáo viên, học sinh tiến hành các công việc sau:

+ Gia nhập nhóm, ổn định tổ chức, cử nhóm trưởng, thư ký của nhóm + Nhóm trưởng: Có nhiệm vụ điều khiển nhóm trong tiến trình hoạt động + Thư ký có nhiệm vụ ghi chép lại những câu trả lời hoặc ghi vắn tắt các ý chính cuộc thảo luận. Ý kiến được ghi chép phải trên cơ sở có sự nhất trí của tất cả các thành viên trong nhóm + Các thành viên khác làm việc độc lập trước khi tiến hành trao đổi với nhau. + Các nhóm tiếp nhận nhiệm vụ học tập của mình qua phiếu học tập và qua sự hướng dẫn của GV. Ở đây HS phải ý thức được mục đích, nhiệm vụ thảo luận nhóm, hình thành nhu cầu giải quyết nhiệm vụ. Đây chính là động lực thúc đẩy tính tích cực sáng tạo

+ Các nhóm tiến hành thảo luận dưới sự hướng dẫn của giáo viên và thông qua hệ thống câu hỏi, bài tập trong phiếu học tập.

Bước 4: Thảo luận trung tại lớp

- Công việc của giáo viên Tổ chức cho học sinh báo cáo kết quả trước lớp. Rèn luyện cho học sinh

cách lắng nghe, hiểu, tái hiện được thông tin đã được thu nhận, giáo viên có thể yêu cầu các nhóm khác bổ sung góp ý hoặc có thể hướng dẫn để học sinh tranh luận. Giáo viên làm trọng tài khoa học, theo dõi kết quả làm việc của các nhóm, khẳng định những ý kiến đúng và chốt lại những vấn đề cơ bản - Công việc của học sinh Ở bước này học sinh tiến hành những bước sau: + Đại diện các nhóm báo cáo kết quả thảo luận của nhóm mình trước lớp + Các nhóm khác lắng nghe, tranh luận, bổ sung ý kiến để hoàn thành nội dung học tập

Bước 5: Giáo viên chốt lại kiến thức, đánh giá việc thảo luận

Trên cơ sở thảo luận của các nhóm, giáo viên khái quát toàn bộ vấn đề, chốt lại những vấn đề cơ bản, trọng tâm của bài học. Đồng thời, giáo viên cần giành thời gian động viên, khen thưởng kịp thời những nhóm hoạt động tích cực, có kết quả thảo luận tốt. Việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh trong quá trình học tập có tầm quan trọng đặc biệt. Việc tổ chức hoạt động nhóm với mọi cách là phương pháp dạy học cần được kiểm tra, đánh giá, thông qua đó kịp thời điều chỉnh hoạt động dạy của giáo viên và hoạt động học của học sinh, đồng thời rút được kinh nghiệm cho quá trình dạy về sau. Việc kiểm tra đánh giá được xác định trên những tiêu chí sau: + Kết quả nhận thức của học sinh. + Kỹ năng vận dụng kiến thức, kỹ năng thực hành của bộ môn. + Mức độ chú ý của học sinh trong giờ học. Khi đánh giá kết quả học tập của học sinh sau mỗi tiết học cần phải tạo điều kiện để các em tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau.

3. Kết luận

Dạy học tiếng Anh theo nhóm giúp tạo hứng thú cho học sinh cùng tham gia học tập. Phương pháp dạy học theo nhóm có những ưu và điểm hạn chế khác nhau. Để phát huy hiệu quả phương pháp dạy học theo nhóm trong tiếng Anh đòi hỏi giáo viên cần có sự chuẩn bị kỹ lưỡng cho mỗi bài giảng của mình. Bên cạnh đó giáo viên cần áp dụng, vận dụng các phương pháp khác hỗ trợ bổ sung cho phương pháp làm việc nhóm.

Tài liệu tham khảo

1. Đoàn Thiện Thuật (2001). *Thực hành tiếng Việt – trình độ B*. NXB Thế Giới.
2. Nguyễn Thanh Hà, Chu Thị Quỳnh Giao (2010). *Một nghiên cứu về lớp học tiếng Việt. Kỳ yếu hội thảo khoa học Việt Nam học và tiếng Việt – các hướng tiếp cận*. Hà Nội: Đại học Quốc gia.
3. Nunan. D. (1991). *Language teaching methodology – a text book for teacher*. New York: Prentice Hall.